



JÄGARNAS RIKSFÖRBUND

Datum: 2019-10-30

D.nr: 024-19

Kopia till

Till
ju.L4@regeringskansliet.se

Jägarnas Riksförbund (JRF) har tagit del av promemorian "En strängare syn på vapenbrott och smuggling av vapen och explosiva varor", DS 2019:14, och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Generellt kan sägas att Jägarnas Riksförbund förespråkar vapenlagar där kriminellt användande av vapen beivras och bestraffas. Vid de fall där vapen används i illegala syften ska straffen vara proportionerliga mot gärningen och särskilt ta hänsyn till om vapnen har använts i syfte att skada människor. För JRF:s medlemmar, som i princip uteslutande är vapenägare, måste vapenlagstiftningen vara sådan att de inte riskerar att få påföljder långt utöver vad som är proportionerligt i förhållande till brottet, enbart därför att vapnen genom sin effekt och utformning klassificeras som "särskilt farliga".

JRF ser positivt på eventuella förändringar som tydliggör att personen och syftet med vapeninnehavet är viktigare än vapnet själv. Detta till trots är det av stor vikt att den kriminella miljö som utredaren hänvisar till tydliggörs för att omfatta miljöer där brott mot liv och hälsa begås.

JRF avstyrker därmed förslaget till förändring i 9 kap 1 a § 2 p. vapenlagen och föreslår att den kvarstår som oförändrad och anser att straffen för de grova vapenbrotten istället ska höjas, i synnerhet när det kan antas att vapnen skulle användas för brott mot människors liv och hälsa.

Särskilda synpunkter

JRF anser inte att kvalifikationsgrunderna kring vad som anses vara "särskilt farliga" vapen går att applicera på jägares jaktvapen. Enligt de kvalifikationsgrunder som diskuteras i promemorian om anslagsenergi skulle den absoluta merparten av jaktvapen som jägarna innehar klassificeras som särskilt farliga. Det kan inte vara syftet med lagstiftningen att peka ut en överväldigande majoritet som "särskilt farliga", då själva begreppet "särskilt" antyder att det ska röra sig om en minoritet.

JRF anser att i princip alla krutvapen som finns på marknaden är farliga. Det ligger i vapens natur att de är konstruerade för att skada eller döda människor eller djur. I jakt är



JÄGARNAS RIKSFÖRBUND

dessutom effektivitet något att eftersträva vilket innebär att det som utredaren anser vara särskilt farliga vapen enligt en jägare enbart är särskilt effektiva och därmed lämpliga för jakt. På samma sätt kan till exempel ett halvautomatiskt vapen, just på grund av sin konstruktion, vara särskilt effektiva och därmed lämpliga vid vissa typer av jakt.

JRF noterar listan med vilka vapentyper som regelmässigt ska anses vara av särskilt farlig beskaffenhet och tycker inte det är rimligt att helautomatiska vapen, pansarskott och eldkastare som är vapen som har få eller inga lagliga användningsområden i Sverige ska klassificeras likvärdigt som halvautomatiska vapen och vapen med anslagsenergi motsvarande eller högre än 9 mm Parabellum, vilket i principen kommer att omfatta den överväldigande majoriteten av de jaktvapen som finns i landet.

Enligt JRF måste stor fokus ligga på vid vilket tillfälle ett vapen används för att avgöra om det är särskilt farligt eller inte. Vidare måste stor fokus ligga vid om vapnet har legala civila användningsområden eller ej. En sådan flexibilitet är svår att lagstifta om, varför det istället bör överlämnas åt rättstillämpningen att avgöra huruvida ett vapen som är en del av en utredning om vapenbrott ska anses vara särskilt farligt eller ej, och därmed huruvida det misstänkta brottet ska anses vara grovt eller ej. Ett faktum är att vapen inte är farliga förrän de hanteras av fel händer, varför situationen kring vapnets olagliga användning bör vara mer relevant än vapnets och ammunitionens tekniska förutsättningar.

Det är även otidsenligt att föra in diskussioner i promemorian kring bildförstärkare eller ljuddämpare, då annan lagstiftning för tillfället går i motsatt riktning. Ljuddämpare är numera mer regel än undantag för jägare på sina kulgevär och bildförstärkare blev alldeles nyligen tillåtet att använda utan särskilt tillstånd vid vildsvinsjakt. Därför bör även vapenlagstiftningen harmonieras med detta, och inte ta fasta på just dessa tillbehör vid avgörandet om ett vapen är särskilt farligt eller ej.

JRF noterar att det finns ett önskemål från såväl lagstiftare som allmänhet att stävja det eskalerande dödliga våld som förekommer i Sverige. JRF delar också den åsikten och tycker att lagstiftningen måste bidra till att rättsväsendet kan åtala och fälla personer som begår grova brott. Mot den bakgrunden är det positivt att det införs ett rekvisit i lagstiftningen att ett brott kan anses vara grovt om vapnet har innehafts i en kriminell miljö.

För JRF:s del är det dock viktigt att det framgår i såväl lagstiftning och förarbeten att den miljö som menas är den där brott mot människors liv och hälsa begås, till exempel genom dödligt våld men även genom till exempel narkotikahandel, människohandel eller prostitution. För JRF:s del är det viktigt att begreppet "kriminell miljö" inte kan tolkas allt för vidlyftigt, då det kan göra att enskilda jägare eller sportskyttar drabbas oproportionerligt hårt.

Att grova vapenbrott ska beivras och att de som begår grova vapenbrott ska straffas är något som JRF håller med om. De illegala vapen som cirkulerar i Sverige orsakar stor skada och lidande och något måste ske för att komma till rätta med problematiken. Att sänka gränsen för vad som är att anse som ett grovt vapenbrott är dock inte den rätta vägen att gå. I stället bör straffskalorna ses över och anpassas om det kan göras proportionerligt



JÄGARNAS RIKSFÖRBUND

mot andra brott mot människors liv och hälsa. Dessutom bör Tullverket och Polismyndigheten tilldelas medel som ska användas för att öka tillsynen vid Sveriges gränser och säkerställa att illegala vapen inte kan föras in i landet.

Jägarnas Riksförbund

Jens Gustafsson
Riksviltvårdskonsulent

Jägarnas Riksförbund

Solveig Larsson
Förbundsordförande

